

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2019-677

6.9.2019

Storebrand Livsforsikring AS

Ulykke

Øyeskade – fullt og endelig oppgjør – etteroppgjør – avtl. § 36.

Forsikrede pådro seg en øyeskade på fritiden 15.6.15, og vmi ble vurdert til 20 %. Forsikrede var fra før 50 % ufør. Selskapet tilbød forsikrede 29.6.17 fullt og endelig oppgjør med utgangspunkt i at øyeskaden medførte ytterligere 20 % ervervsmessig uføregrad for forsikrede. Forsikrede fikk utbetalt i henhold til tilbudet, men klaget idet han ble sagt opp fra jobben 20.6.17 med fratreddelse 1.12.17. Selskapet tilbød forsikrede ytterligere erstatning, som til sammen tilsvarte en grunnerstatning på 40 %. Forsikrede aksepterte fullt og endelig oppgjør 21.12.17, uten å benytte seg av selskapets tilbud om advokatbistand for å gjennomgå tilbudet. Forsikrede kontaktet selskapet gjennom advokat 5.6.18, og krevde ytterligere utbetaling. Selskapet avslo med henvisning til at fullt og endelig oppgjør var gjennomført, og at vilkårene for etteroppgjør ikke var til stede. Nemnda bemerket at vilkårene ikke ga rett til etteroppgjør. Etter en konkret vurdering var det heller ikke grunnlag for revisjon av avtalen iht. avtaleloven § 36. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1960, tidl. bakkemannskap for flyselskap) fikk et traume mot det høyre øyet på fritiden 15.6.15. I klagesvaret ble hendelsesforløpet oppsummert slik:

(...) Skaden skal ha skjedd da han monterte en hammock, og glapp tungen han brukte slik at denne traff hans høyre øye.

Før ulykken var klager 50 % arbeidsufør på grunn av hjertesykdom. Klager ble 100 % sykemeldt etter ulykken den 15. juni 2015.

Etter sykepengeperiodens utløp mottok klager arbeidsavklaringspenger i perioden 13. juni 2016 til 18. oktober 2018. Siden 1. oktober 2018 har klager vært innvilget 100 % uføretrygd.

(...)

I september 2016 utbetalte (selskapet) kr. 54 050 i menerstatning til klager. I tillegg utbetalte (selskapet) totalt kr. 4 328 i påførte utgifter. Selskapet har videre dekket hans påførte tap frem til oppgjørstidspunktet med kr. 40 000.

I spesialisterklæring skrevet av overlege K. 22.6.17 fremgikk det om forsikredes helsetilstand før skadehendelsen at forsikrede fikk konstatert hjertesykdom i 2008, noe som medførte overgang til en "mindre hjertebelastende stilling som tow-tractor fører på flyplassen" i 2009. Det var ikke beskrevet noen øyesykdom forut for skadehendelsen.

I spesialisterklæring 22.6.17 ble det videre hendelsesforløpet oppsummert som følger:

Fra journal fra Ögonmottagningen Centralsjukhuset (K.) og journalen fra Ögonkliniken, (Ö.) framgår at skadelidte kom til innleggelse og operasjon den 14.06.15. Man fant gjennomgående skade på øyevæggen og hornhinne som ble sydd, samt skader inne i øyet. Videre operasjon av indre øyeskader ble planlagt til seinere tidspunkt og ble utført den 18.08.15. Linsen inne i øyet var skadet og ble skiftet ut med kunstig linse.

Det framgår av journal fra Ögonsjukvård, (S.) Universitetssjukvård at skadelidte var der til undersøkelse 3.april 2017. Der ble det utført en rekke undersøkelser for å vurdere nytteverdi av ytterligere kirurgiske tiltak, spesielt hornhinnetransplantasjon. Ved nevrofysiologisk test (VEP) fantes redusert funksjon i synsbanene fra øyet mot hjernen. Det ble konkludert med at det var tvilsomt om ytterligere kirurgi ville hjelpe.

Forsikrede ble oppsagt 20.6.17, med fratredelse 1.12.17. Årsaken til oppsigelsen var at forsikrede "av helsemessige årsaker ikke er i stand til å oppfylle (forsikredes) arbeidsplikt i (sin) 50% stilling". Forsikrede underskrev oppsigelsen 20.6.17.

I spesialisterklæringen av 22.6.17 fremgikk det at øyeplagene stort sett var uendret siden operasjonen august 2015. Under Samlete funn ble det skrevet:

Høyre øye: Det foreligger betydelig svekket skarpsyn. Synsfeltet er sterkt innskrenket. Hornhinnen er delvis uklar og krumningen er ujevn og avvikende. Pupillen er utvidet, uregelmessig og trekker seg ikke sammen ved belysning. Linsen er skiftet ut med kunstig linse. Det foreligger sannsynligvis redusert funksjon i synsnerven som overfører synsinntrykk fra øyet til hjernen. Alle funn vurderes som permanente.

Spesialisten konkluderte med årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens symptomer. Skaden ble vurdert som permanent, og den medisinske invaliditeten ble vurdert som følger:

Varig skaderelatert medisinsk invaliditet i henhold til Sosial- og helsedepartementets invaliditetstabell del II:

Pkt. 1.2.1: Skade på skarpsyn høyre øye: Synsskarphet 0,12 og normalt syn venstre øye.

Pkt. 1.2.7: Redusert sidesyn høyre øye.

Pkt. 1.2.14: Lysoverfølsomhet pga skade på pupillen høyre øye (sphincterlammelse).

Pkt. 1.2.12e: Inn operert kunstig linse høyre øye.

Ved samlet vurdering har jeg tatt utgangspunkt i skaden på skarpsynet som gir 12% invaliditet og vurdert de andre punktene til samlet 8%. I alt vurderer jeg varig medisinsk invaliditet til 20%.

Under Funksjonsvurdering skrev legen:

Synsnedsettelsen gir redusert orienteringsevne, avstandsbedømmelse og mistet samsynsfunksjon som er viktig ved håndverksarbeid som f.eks. å slå i en spiker eller tre en tråd i en nål. Dette gjelder både i yrkessammenheng, fritidssysler og passing av hus og hjem. Det reduserte sidesynet og lysoverfølsomheten er problematisk i forhold til bruk av verktøy, maskinbetjening og på arbeidsplasser med maskiner, trafikk og uventete endringer i omgivelsene.

Selskapet gjennomgikk tapspostene i brev 29.6.17, og under overskriften Påført inntektstap skrev det at det allerede var "gjort akonto utbetalinger på til sammen kr 40 000 fra selskapet som skal kompensere ditt inntektstap til og med senhøsten 2017. Det er således ikke grunnlag for ytterligere utbetalinger for påført inntektstap".

Når det gjaldt fremtidig inntektstap, tilbød selskapet å dekke tapet med en ervervsmessig uføregrad på 20 %. Det ble vist til at forsikrede kun hadde 50 % restarbeidsevne før øyeskaden, ettersom forsikrede allerede mottok 50 % uføretrygd som følge av hjertesykdom. Det ble også vist til at øyeskaden ikke ville medført bortfall av muligheten for inntekt i ethvert arbeid, men at arbeidshistorikken tilsa at det kunne være vanskelig å opprettholde tidligere inntektsnivå fullt ut. Selskapet presiserte at "Ovennevnte tilbud på kr 185 396 er fremmet i minnelighet og må anses som et fullt og endelig oppgjør".

I følge selskapet godtok forsikrede tilbudet, men tok igjen kontakt med selskapet en tid senere som følge av at forsikrede hadde mistet jobben. Selskapet skrev 18.12.17:

(...) Maksimal grunnerstatning du kunne fått er 50% dersom det var helt sikkert at du ikke ville komme tilbake til arbeidslivet, og at dette skyldtes øyeskaden. Nye opplysninger viser at du nå har blitt sagt opp i jobben din i (tidl. arbeidssted).

Vi mener fortsatt at du har en restarbeidsevne, men har likevel kommet til at vi kan tilby deg ytterligere kr 185 396 i grunnerstatning. Dette tilsvarer at selskapet til sammen har gitt deg en grunnerstatning på 40%.

En utbetaling på kr 185 396 er å anse som et fullt og endelig oppgjør i saken, der alle poster er hensyntatt. Det betyr at du ikke har anledning til å komme tilbake til selskapet og kreve ytterligere erstatningsutbetalinger.

Vi kan bekoste kr 10 000 i advokatutgifter dersom du ønsker å få en advokat til å gjennomgå tilbudet. (...)

Forsikrede svarte i e-post 21.12.17: "Hej då accepterar jag det slutliga bud mot (selskapet) detta oppgjør på 185396nok och inte kräva något mera".

Forsikrede ved advokat fremsatte 5.6.18 krav om ytterligere utbetaling, da kr 26 000 for lidt innteksttap, og ytterligere 10 % grunnerstatning for fremtidstapet. Dette under henvisning til at øyeskaden hadde medført 50 % nedsatt arbeidsevne.

Selskapet avsto kravet 14.8.18. Ny klage 23.8.18 ble avslått 10.12.18.

Forsikrede klaget til Finansklagenemnda 15.1.19.

I e-post 4.2.18, jf. også e-post 5.3.19, skrev forsikrede:

(...) Fick tilbudet 2 dager för jag fick opsigelse från (tidl. arbeidssted) så jag var inte medveten om att jag skulle bli uppsagd från mitt jobb (tidl. arbeidssted) så det vore rimligt att jag får utbetalt etteroppgjør som legalis har räknat ut känner mej lurt av (selskapets advokat) ... advokat hade jag vetat om oppsigelse har jag aldrig godtatt det oppgjør (...)

Det ble også fremlagt kopi av epikriser, og synsundersøkelser datert 28.3.19.

Forsikrede har også oversendt resultat av MR-undersøkelse av hjerne og orbita 1.7.19, som viste "Oförändrat status jämfört med tidigare utan påvisad patologi (...)"

Av vilkårenes pkt. 4.9 Etteroppgjør fremgikk det:

Er erstatningen fastsatt for fremtidige utgifter, tap av fremtidig inntekt eller for menerstatning, og skadelidtes arbeidsmessige uføregrad eller medisinske invaliditet som følge av ulykken endrer seg vesentlig, kan skadelidte kreve etteroppgjør. Krav om etteroppgjør må fremsettes innen 5 år etter at oppgjøret var avsluttet. Det er en forutsetning for etteroppgjør at skadelidte fortsatt er ansatt hos forsikringstakeren og at forsikringen er i kraft i selskapet.

Forsikrede har i det vesentlige anført at forsikrede har rett til ytterligere utbetaling grunnet tapt inntekt som følge av øyeskaden. Tilbudet på fullt og endelig oppgjør kan ikke anses å ha blitt akseptert før dette var gjennomgått av advokat. Tilbudet ble videre fremsatt dagen før forsikrede mottok oppsigelse fra tidligere arbeidsplass.

Selskapet har i det vesentlige anført at partene inngikk et endelig bindende oppgjør, og at vilkårene for etteroppgjør ikke er til stede. Dette begrunnes med at klager hadde vært 100 % arbeidsudyktig i omkring to år før oppgjørstidspunktet, at han mottok AAP, og var oppsagt på oppgjørstidspunktet. Det har ikke skjedd noe nytt i ervervsmessigheten siden oppgjørstidspunktet. Klager har heller ikke anledning til å fremsette krav om etteroppgjør ettersom han ikke lenger er ansatt hos tidligere arbeidssted.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder spørsmål om forsikrede har rett til ytterligere utbetaling fra selskapet som følge av tapt inntekt. Forsikringens dekningsfelt er fastsatt i vilkårene, og forsikrede har bevisbyrden for at vilkårene for ytterligere utbetaling er oppfylt.

Selskapet tilbød forsikrede fullt og endelig oppgjør 29.6.17 med utgangspunkt i at øyeskaden medførte ytterligere 20 % ervervsmessig uføregrad for forsikrede. Forsikrede aksepterte og fikk utbetalt i henhold til tilbudet, men klaget senere fordi han ble sagt opp fra jobben 20.6.17 med

fratredelse 1.12.17. Selskapet tilbød da ytterligere erstatning 18.12.17, som til sammen tilsvarte en grunnerstatning på 40 %. Det var presisert i tilbudet at utbetalingen var "å anse som et fullt og endelig oppgjør i saken, der alle poster er hensyntatt. Det betyr at du ikke har anledning til å komme tilbake til selskapet og kreve ytterligere erstatningsutbetalinger." Forsikrede aksepterte fullt og endelig oppgjør 21.12.17, uten å benytte seg av selskapets tilbud om advokatbistand for å gjennomgå tilbudet. Nemnda finner det klart at forsikredes anførsel om at tilbudet ikke kan anses akseptert før det er gjennomgått av advokat ikke kan føre frem.

Forsikrede har videre vist til at (det første) tilbudet fra selskapet om fullt og endelig oppgjør ble fremsatt dagen før forsikrede mottok oppsigelse fra tidligere arbeidsgiver. Nemnda bemerker at oppsigelsen – signert av forsikrede – er datert 20.6.17, altså før begge oppgjørene selskapet har foretatt.

Rett til ytterligere utbetaling forutsetter et rettslig grunnlag. Nemnda finner at vilkårene ikke gir rett til etteroppgjør. Det følger av vilkårene pkt. 4.9 at etteroppgjør blant annet forutsetter at forsikrede "fortsatt er ansatt hos forsikringstakeren". Selv om forsikrede fortsatt hadde vært ansatt hos tidligere arbeidsgiver, stenger avtalen mellom forsikrede og selskapet om endelig oppgjør uansett for krav om etteroppgjør.

Spørsmålet blir da om oppgjørsavtalen kan revideres med hjemmel i avtl. § 36.

Høyesterett har i Rt. 2013 s. 768 lagt til grunn at det er tre kumulative vilkår som må være oppfylt for å nå frem med et krav om ytterligere erstatning etter at et endelig erstatningsoppgjør har funnet sted: Skaden må ha forandret seg vesentlig til ugunst for skadelidte siden avtalen ble inngått, enten med hensyn til medisinsk eller ervervsmessig invaliditet. Forandringen må ligge utenfor det begge parter regnet med da avtalen ble inngått, og den inngåtte avtalen må i ettertid fremstå som urimelig og ubalansert i forhold til et riktig oppgjør.

I kravet om at skaden "må ha forandret seg vesentlig til ugunst", ligger at det må foreligge en økning i den skadebetingede ervervsmessige invaliditeten på minst 20 prosentpoeng, altså f.eks. fra 20 til 40 % uførhet, jf. avgjørelse 2018-689.

I den foreliggende saken kan vi ikke se at den fremlagte dokumentasjonen sannsynliggjør at skaden har forandret seg vesentlig til ugunst med hensyn til medisinsk eller ervervsmessig invaliditet i etterkant av at avtalen ble inngått 21.12.17. Selv om man legger til grunn en skadebetinget økning fra 40 til 50 %, er ikke dette å anse som vesentlig etter nemndas syn. Videre finner nemnda at forsikrede heller ikke har sannsynliggjort en vesentlig endring av skadens omfang i etterkant av avtaleinngåelsen, og avtalen fremstår ikke som urimelig eller ubalansert.

Etter dette er det etter nemnda syn ikke grunnlag for revisjon av avtalen iht. avtaleloven § 36.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Ingrid Sande Kvålen (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).